

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 25/2024 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- grundlagsutskottet GrUU 15/2024 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Anne Ihanus, inrikesministeriet
- chef för gränsbevaknings- och beredskapsenheten, överste Jussi Napola, inrikesministeriet
- äldre regeringssekreterare Kosti Honkanen, försvarsministeriet
- lagstiftningsråd Niklas Vainio, justitieministeriet
- polisinspektör Tuomas Pöyhönen, Polisstyrelsen
- chefsjurist Jan Sjöblom, skyddspolisen
- tullöverinspektör Johanna Halonen, Tullen
- jurist Mikaela Nurkki, Transport- och kommunikationsverket
- underrättelsetillsynsombudsman Kimmo Hakonen, underrättelsetillsynsombudsmannens byrå.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- finansministeriet
- jord- och skogsbruksministeriet
- Ålands landskapsregering
- Migrationsverket
- riksdagens justitieombudsmans kansli
- Dataombudsmannens byrå
- Diskrimineringsombudsmannens byrå

Betänkande FvUB 9/2024 rd

- Centralförbundet för telekommunikation och informationsteknik, FiCom ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att gränsbevakningslagen, lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet och lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet ändras. Syftet med propositionen är att göra det möjligt att utnyttja modern teknik för att upprätthålla gränssäkerheten och för andra centrala lagstadgade uppgifter som Gränsbevakningsväsendet har.

Enligt propositionen ska syftet med och användningsområdet för Gränsbevakningsväsendets tekniska övervakning utvidgas. Bestämmelserna i gränsbevakningslagen ska kompletteras så att Gränsbevakningsväsendet får bedriva teknisk övervakning förutom i närheten av gränsen, på finskt havsområde samt på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet också på havsområden i mer allmän bemärkelse, i luftrummet och på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet. Syftet med den tekniska övervakningen kan vara såväl gränskontroll som upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen, utförande av tillsynsuppgifter som föreskrivs för Gränsbevakningsväsendet samt skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Avsikten med ändringarna är att möta de krav som förändringarna i omvärlden ställer.

Det föreslås att nya bestämmelser om radioteknisk övervakning fogas till gränsbevakningslagen. Enligt förslaget ska Gränsbevakningsväsendet ha rätt att observera, lokalisera, identifiera, specificera och följa radiofrekventa elektromagnetiska vågor och radioutrustning med hjälp av egenskaperna hos de elektromagnetiska vågorna. Befogenheten kan användas i närheten av gränsen, på havsområden, vid havskusten, i luftrummet, på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet samt på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet, för att skapa en lägesbild som behövs för gränskontroller, för upprätthållande av gränssäkerheten eller gränsordningen eller för skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Gränsbevakningsväsendet föreslås också ha rätt att för utförande av radioteknisk övervakning även behandla förmedlingsuppgifter om sådan radiokommunikation som inte är avsedd för allmän mottagning samt lokaliseringssuppgifter. Det ska inte vara tillåtet att genom radioteknisk övervakning inhämta information om innehållet i andra radiomeddelanden än sådana som är avsedda för allmän mottagning. Propositionen hänför sig till Gränsbevakningsväsendets projekt för förnyande av den tekniska kontrollen av de yttre gränserna och till anskaffningen av nya utsjöbevakningsfartyg och spaningsplan.

Dessutom ska Gränsbevakningsväsendet ha rätt att bedriva radioteknisk övervakning för att lokalisera personer som befinner sig i uppenbar nöd eller i omedelbar fara.

Propositionen är en del i genomförandet av regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, enligt vilket det för Gränsbevakningsväsendet föreskrivs större möjligheter att utnyttja teknik vid upprätthållandet av gränssäkerheten medan regleringen av den tekniska övervakningen utvecklas.

Betänkande FvUB 9/2024 rd

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med de ändringar som regeringen föreslår i gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019) och lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004) är att göra det möjligt att utnyttja modern teknik för att upprätthålla gränssäkerheten och för andra centrala lagstadgade uppgifter som Gränsbevakningsväsendet har. Syftet med propositionen är också att ytterligare utveckla Gränsbevakningsväsendets beredskap att avvärja hybridhot.

Gränssäkerhetsläget vid östgränsen och säkerhetsläget i havsområdena har försämrats snabbt under de senaste två åren. Avsikten med propositionen är att möta de krav som förändringarna i omvärlden ställer. Förvaltningsutskottet anser att de föreslagna lagändringarna förbättrar Gränsbevakningsväsendets förutsättningar att utföra gränskontroll genom att ge Gränsbevakningsväsendet nya metoder för gränskontrollen. Den föreslagna utvidgningen av användningsområdet för teknisk övervakning samt den nya föreslagna befogenheten för radioteknisk övervakning förbättrar möjligheterna att upptäcka olaglig gränsövergång och andra fenomen som är av betydelse för gränssäkerheten.

De föreslagna bestämmelserna har ett nära samband med de projekt som pågår inom Gränsbevakningsväsendet för att förnya övervakningstekniken vid de yttre gränserna och ersätta föråldrade utsjöbevakningsfartyg och spaningsplan. Utskottet ser det som viktigt att Gränsbevakningsväsendet i sina övervakningssystem utnyttjar avancerad teknik på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om den aktuella propositionen (GrUU 15/2024 rd) konstaterat att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslagen, men med de anmärkningar och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

Teknisk övervakning

Det föreslås att syftet med och användningsområdet för den tekniska övervakning som Gränsbevakningsväsendet utför enligt 29 § i gränsbevakningslagen utvidgas. Med teknisk övervakning avses i förslaget fortlöpande eller upprepat iakttagande eller fortlöpande eller upprepad avlyssning av fordon, fordonsförare, fotgängare eller allmänheten med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild. Bestämmelserna kompletteras så att Gränsbevakningsväsendet kan bedriva teknisk övervakning också mer generellt på havsområden, i luftrummet och på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet.

Enligt utredning till utskottet kommer tyngdpunkten inom Gränsbevakningsväsendets tekniska övervakning fortfarande att ligga på genomförandet av gränskontroller i närheten av den yttre

Betänkande FvUB 9/2024 rd

gränsen. De föreslagna ändringarna gör det dock möjligt att använda teknisk övervakning också på andra områden, om det behövs för genomförande av gränskontroller, upprätthållande av gräns-säkerheten och gränsordningen, Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter eller skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Det centrala syftet med den tekniska övervakningen är att ge en tidig varning om störningar och tillåta Gränsbevakningsväsendet att vidta effektiva åtgärder för att ingripa i dem. Förvaltningsutskottet anser att utvidgningen av syftet med och användningsområdet för den tekniska övervakningen är befogad. Utskottet framhåller också att det är viktigt att Gränsbevakningsväsendet i och med utvidgningen av användningsområdet för den tekniska övervakningen bättre än i nuläget kan använda sina personalresurser till sådana uppgifter som förutsätter åtgärder som uttryckligen utförs av människor.

Utskottet påpekar att Gränsbevakningsväsendets verksamhet, inklusive den tekniska övervakningen, ska riktas till de områden som avses i 4 § i gränsbevakningslagen. Gränsbevakningsväsendet verkar på andra platser endast om det behövs för att slutföra en lagstadgad uppgift, ge handräckning eller ge assistans till en annan finsk myndighet. Den föreslagna ändringen utvidgar inte Gränsbevakningsväsendets verksamhetsområde. Utskottet lyfter i detta sammanhang fram att antalet områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning tillfälligt kan öka i störningssituationer under normala förhållanden och i undantagsförhållanden. Gränsbevakningsväsendet kan höja sin beredskap till exempel vid massinvandring. Även i en sådan situation begränsas Gränsbevakningsväsendets verksamhet av bestämmelserna i 4 § i gränsbevakningslagen.

Sakkunniga har påpekat behovet av att precisera 29 § 2 mom. för att övervakning i luftrummet enligt propositionsmotiven uttryckligen gäller teknisk övervakning av luftrummet, inte övervakning från luftrummet av verksamhet som äger rum på marken. Enligt utredning till utskottet och enligt propositionsmotiven är det uttryckligen fråga om övervakning av luftrummet med hjälp av teknisk övervakning till exempel för att upptäcka obemannade luftfartyg. Enligt 29 § 1 mom. sker övervakningen fortlöpande eller upprepade gånger, vilket innebär att bestämmelserna i praktiken inte tillämpas på sådan kameraövervakning av tillfällig karaktär som bedrivs till exempel från ett luftfartyg. Med beaktande av regleringen som helhet anser förvaltningsutskottet inte att det är ändamålsenligt att ändra paragrafens ordalydelse i fråga om övervakning i luftrummet.

Radioteknisk övervakning

Det föreslås att gränsbevakningslagen kompletteras med en ny 29 a § om radioteknisk övervakning. Med radioteknisk övervakning avses enligt den föreslagna bestämmelsen att med hjälp av någon annan teknisk anordning än radar fortlöpande eller upprepade gånger observera, identifiera, lokalisera, specificera och följa radiofrekventa elektromagnetiska vågor och radioutrustning med hjälp av egenskaperna hos de elektromagnetiska vågorna.

Enligt den föreslagna bestämmelsen har Gränsbevakningsväsendet rätt att bedriva radioteknisk övervakning i närheten av riksgränsen, på havsområden, vid havskusten, i luftrummet, på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet samt på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet. Det är fråga om områden där Gränsbevakningsväsendet även i övrigt verkar i enlighet med 4 § i gränsbevakningslagen. Gränsbevakningsväsendet har enligt den föreslagna bestämmelsen dessutom rätt att bedriva radioteknisk övervakning

Betänkande FvUB 9/2024 rd

för att lokalisera en person som befinner sig i uppenbar nöd eller i omedelbar fara. Gränsbevakningsväsendet kan i dessa situationer vid behov utnyttja övervakningstekniken i hela Finland.

Syftet med den radiotekniska övervakningen är att skapa en lägesbild som behövs för gränskontroller, för upprätthållande av gränssäkerheten eller gränsordningen eller för skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Syftet med den radiotekniska övervakningen är också att inhämta aktuell information i första hand som stöd för Gränsbevakningsväsendets operativa verksamhet. Med hjälp av övervakningen får man också sådan betydelsefull information till stöd för riksledningens beslutsfattande som är av relevans med tanke på gränssäkerheten och Finlands nationella säkerhet. Avsikten är att skapa en lägesbild i realtid av radioutrustning inom ett visst område. Med hjälp av radioteknisk övervakning kan man till exempel upptäcka om det i ett visst område nära gränsen förekommer fler mobiltelefoner eller annan radioutrustning än normalt.

I och med den radiotekniska övervakningen kommer Gränsbevakningsväsendets förmåga att förutse och reagera på snabbt föränderliga säkerhetssituationer vid riksgränserna och havsområdena att förbättras, framhåller förvaltningsutskottet. Samtidigt effektiviserar den radiotekniska övervakningen Gränsbevakningsväsendets resursanvändning.

Sakkunniga har, liksom i fråga om den tekniska övervakningen, påpekat att också bestämmelsen i 29 a § bör preciseras när det gäller övervakning som utförs i luftrummet. Utskottet påpekar utifrån inkommen utredning att avsikten är att den radiotekniska övervakningen ska bestå såväl av övervakning som riktas mot luftrummet (t.ex. observation av obemannade luftfartyg) som av övervakning från luftrummet av ett annat område (t.ex. med hjälp av utrustning som placerats i Gränsbevakningsväsendets spaningsflygplan). Med beaktande av regleringen som helhet anser förvaltningsutskottet inte att det är ändamålsenligt att ändra paragrafens ordalydelse i fråga om övervakning i luftrummet.

Förvaltningsutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna om radioteknisk övervakning är tydliga i fråga om såväl den territoriella inriktningen av övervakningen som innehållet. Utskottet påpekar dock att det i den föreslagna 29 a § i gränsbevakningslagen finns ett skrivfel i den finska språkdräkten som bör korrigeras. Dessutom anser utskottet att bestämmelserna om den radiotekniska övervakningen utöver sådan övervakning som utförs fortlöpande eller upprepade gånger också bör gälla kortvarigare övervakning. Det är ändamålsenligt att bestämmelserna om radioteknisk övervakning täcker all verksamhet som bedrivs med hjälp av denna övervakningsförmåga. Utskottet hänvisar i detta sammanhang till detaljmotiveringen nedan, där ändringarna beskrivs närmare.

Skyddet av förtroliga meddelanden

Av grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 15/2024 rd) framgår att enligt de nya bestämmelserna riktar sig radioteknisk övervakning delvis till sådan kommunikation som inte omfattas av hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden enligt 10 § 2 mom. i grundlagen. Till vissa delar är det dock fråga om kommunikation som omfattas av detta skydd. Lagförslaget bör således ses som en begränsning av hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden.

Betänkande FvUB 9/2024 rd

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande påpekat att i det aktuella regleringssammanhanget och i den föreslagna omfattningen, särskilt med beaktande av de begränsningar som i lagen föreslås för tillsynen, framstår regleringen om radioteknisk övervakning som ett relativt obetydligt ingrepp i skyddet för hemlighet i fråga om förtroliga meddelanden. Den nu föreslagna regleringen om behandling av förmedlingsuppgifter inom radiokommunikation kan bedömas utifrån de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Regleringen är inte problematisk ur denna synvinkel. Förvaltningsutskottet betonar i detta sammanhang utifrån den utredning som utskottet fått att regleringen inte innebär att hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden avslöjas eller meddelandets innehåll utreds.

Förvaltningsutskottet påpekar också att det vid radioteknisk övervakning är fråga om en annan typ av befogenhet och behandling av uppgifter än vid teleövervakning eller inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning. Den föreslagna regleringen innehåller en uttrycklig skyldighet att utplåna sådant material som eventuellt lagrats och som inte uppfyller villkoren för utövande av befogenheten. Utskottet anser att det med beaktande av det som sägs ovan inte är ändamålsenligt att på bestämmelsenivå begränsa egenskaperna hos den tekniska utrustning som används vid övervakningen.

Behandling av personuppgifter

Av propositionen framgår att såväl personuppgifter som andra uppgifter behandlas i samband med den tekniska och radiotekniska övervakning som Gränsbevakningsväsendet bedriver. På behandlingen av uppgifter tillämpas enligt förslaget i sin helhet bestämmelserna i lagen om behandling av personuppgifter inom Gränsbevakningsväsendet (639/2019, nedan Gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag). I propositionen anges för vilka ändamål uppgifter som erhållits genom teknisk övervakning och radioteknisk övervakning får användas och lämnas ut. I fråga om teknisk övervakning motsvarar bestämmelserna till sitt innehåll den gällande lagen. När det gäller radioteknisk övervakning är utgångspunkten att användningen av uppgifterna begränsas endast till det ursprungliga ändamålet. Information som erhållits med hjälp av radioteknisk övervakning får således inte i andra hand behandlas till exempel för ändamål inom brottsbekämpning så att villkoren för användning av motsvarande hemliga metoder för inhämtande av information kringgås.

Förvaltningsutskottet framför också att upptagningar från radioteknisk övervakning inte heller som sådana ska lämnas ut till andra myndigheter. Enligt förslaget är det dock möjligt att använda information från radioteknisk övervakning inom Gränsbevakningsväsendet, på motsvarande sätt som andra uppgifter som Gränsbevakningsväsendet är personuppgiftsansvarig för, för sådana ändamål i andra hand som avses i 16 § 2 mom. i den gällande lagen. Dessa är laglighetsövervakning, analys, planering och utveckling samt i begränsad utsträckning utbildning. Förvaltningsutskottet preciserar att det i Gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag uttryckligen föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets rätt att behandla personuppgifter.

Utskottet konstaterar dessutom att uppgifter som erhållits i samband med ett uppdrag att lokalisera en person som befinner sig i uppenbar nöd eller omedelbar fara kan lämnas ut till den myndighet som ansvarar för uppdraget, om det rör sig om ett uppdrag som utförs för polisens eller räddningsmyndighetens räkning. Inte heller till denna del är det fråga om utlämnande av upptag-

Betänkande FvUB 9/2024 rd

ningar från radioteknisk övervakning, utan om uppgifter som gäller ett handräkningsuppdrag som Gränsbevakningsväsendet utför.

Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att det i den tekniska övervakningen och den radiotekniska övervakningen i regel inte ingår sådana uppgifter som i konstitutionellt hänseende anses vara känsliga uppgifter eftersom utrustningen inte samlar in sådana uppgifter. Ingentida av övervakningssätten inbegriper i regel heller behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, men till denna del tillämpas på övervakningen vid behov bestämmelserna i 4 § i Gränsbevakningsväsendets personuppgiftslag, som gäller kravet på nödvändighet vid behandling av uppgifter.

Enligt det föreslagna 29 a § 5 mom. ges det ingen separat information om radioteknisk övervakning. Av propositionsmotiven framgår att det i praktiken skulle vara omöjligt att meddela om övervakningen, eftersom de tekniska anordningarnas sensorer samlar in information från ett större område än det område där de är placerade, i synnerhet när den radiotekniska övervakningen utförs från ett rörligt objekt, såsom Gränsbevakningsväsendets bevakningsfartyg eller spaningsplan. Enligt propositionsmotiven ska staben för Gränsbevakningsväsendet därför i egenskap av personuppgiftsansvarig ägna särskild uppmärksamhet åt att de registrerade informeras på något annat sätt i enlighet med dataskyddslagstiftningen. Enligt erhållen utredning omfattar detta i praktiken bland annat utarbetande av en ändamålsenlig dataskyddsbeskrivning, som finns tillgänglig för de registrerade, och annan behövlig information till exempel på Gränsbevakningsväsendets webbplats, i andra elektroniska kanaler eller på något annat ändamålsenligt sätt. Förvaltningsutskottet anser att man med de metoder som anges ovan i tillräcklig utsträckning kan försäkra sig om att de registrerade informeras på behörigt sätt.

Övrigt

Som det konstateras ovan är den radiotekniska övervakningen en ny befogenhet som saknar en direkt motsvarighet hos andra myndigheter. Utskottet anser det vara viktigt att utnyttjandet av Gränsbevakningsväsendets radiotekniska övervakning i samarbetet med andra myndigheter utvärderas när man har tillräcklig erfarenhet av användningen av den radiotekniska övervakningsförmågan.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av gränsbevakningslagen

29 a §. Radioteknisk övervakning. Den föreslagna paragrafens 1 mom. innehåller bestämmelser om definitionen av radioteknisk övervakning. Med radioteknisk övervakning avses enligt förslaget övervakning som är fortlöpande eller som utförs upprepade gånger. Enligt utskottet bör bestämmelserna om den radiotekniska övervakningen utöver sådan övervakning som är fortlöpande eller som utförs upprepade gånger också gälla kortvarigare övervakning. Förvaltningsutskottet anser det motiverat att inte närmare reglera den tidsmässiga längden på den radiotekniska övervakningen, men att det ändå är ändamålsenligt att bestämmelserna omfattar all verksamhet som bedrivs med hjälp av övervakningsförmågan i fråga. Utskottet föreslår att tidsbestämningar-

Betänkande FvUB 9/2024 rd

na fortlöpande eller upprepade gånger i 29 a § 1 mom. stryks för att bestämmelsen ska omfatta all verksamhet som bedrivs med hjälp av radioteknisk övervakningsförmåga.

Utskottet påpekar dessutom att 1 mom. i den finska språkdräkten innehåller ett skrivfel. Den föreslagna definitionen innehåller formuleringen "sähkömagneettisten aaltojen ominaisuuksien avulla". Utskottet föreslår att skrivfelet i 29 a § 1 mom. korrigeras så att formuleringen får följande lydelse: "sähkömagneettisten aaltojen ominaisuuksien avulla".

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—3 i proposition RP 25/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 25/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 29 §, sådan den lyder i lag 9/2019, och
fogas till lagen nya 29 a–29 d § som följer:

29 §

Teknisk övervakning

Med *teknisk övervakning* avses fortlöpande eller upprepat iakttagande eller fortlöpande eller upprepad avlyssning av fordon, fordonsförare, fotgängare eller allmänheten med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild.

Betänkande FvUB 9/2024 rd

Gränsbevakningsväsendet har rätt att bedriva teknisk övervakning i närheten av riksgränsen, på havsområden, vid havskusten, i luftrummet, på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet samt på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet för genomförande av gränskontroller, upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen, utförande av tillsynsuppgifter som ankommer på Gränsbevakningsväsendet samt skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet.

Teknisk övervakning får inte bedrivas mot sådana hemfridskyddade platser som avses i 24 kap. 11 § i strafflagen (39/1889) eller mot toaletter, omklädningsrum eller andra motsvarande platser, och inte heller mot personalutrymmen eller sådana arbetsrum som anvisats arbetstagare för deras personliga bruk.

Det ges ingen separat information om teknisk övervakning i gränsszonen, på havsområden, från havskusten ut mot havet eller i luftrummet. När det gäller annan teknisk övervakning ska information ges genom lämplig skyltning.

29 a §

Radioteknisk övervakning

Med *radioteknisk övervakning* avses att med hjälp av någon annan teknisk anordning än radar ~~fortlöpande eller upprepade gånger~~ observera, identifiera, lokalisera, specificera och följa radiofrekventa elektromagnetiska vågor och radioutrustning med hjälp av egenskaperna hos de elektromagnetiska vågorna.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att bedriva radioteknisk övervakning i närheten av gränsen, på havsområden, vid havskusten, i luftrummet, på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet samt på områden som är i Gränsbevakningsväsendets besittning och i deras omedelbara närhet, för att skapa en lägesbild som behövs för gränskontroller, för upprätthållande av gränssäkerheten, för upprätthållande av gränsordningen eller för skydd av Gränsbevakningsväsendets verksamhet.

Gränsbevakningsväsendet har dessutom rätt att bedriva radioteknisk övervakning för att lokalisera en person som befinner sig i uppenbar nöd eller i omedelbar fara.

Chefen för gräns- och sjöavdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet fattar beslut om radioteknisk övervakning. Beslutet ska vara skriftligt.

Det ges ingen separat information om radioteknisk övervakning.

29 b §

Behandling av information från elektronisk kommunikation vid radioteknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet har rätt att för utförande av radioteknisk övervakning behandla förmedlingsuppgifter om också annan radiokommunikation än sådan som är avsedd för allmän mottagning samt lokaliseringssuppgifter. Förmedlingsuppgifter om radiokommunikationen får behandlas endast i den utsträckning uppgifterna är nödvändiga för att den radiotekniska övervakningen ska kunna riktas eller för att övervakningsobjekt ska kunna åtskiljas eller avgränsas. Efter behandlingen ska förmedlingsuppgifterna utplånas eller ges en sådan form att de inte kan kopplas till en enskild fysisk person.

Betänkande FvUB 9/2024 rd

Genom radioteknisk övervakning får det inte inhämtas information om innehållet i andra radiomeddelanden än sådana som är avsedda för allmän mottagning.

29 c §

Behandling och utplåning av information från radioteknisk övervakning

På behandlingen av information från radioteknisk övervakning tillämpas lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

Om det framgår att radioteknisk övervakning har bedrivits mot något annat område än ett sådant som avses i 29 a § eller mot information som inte får användas för utförande av radioteknisk övervakning, ska upptagningarna och anteckningarna om den information som inhämtats utplånas utan dröjsmål.

29 d §

Utrustning för teknisk och radioteknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet får installera teknisk utrustning för teknisk övervakning och radioteknisk övervakning i gränzonen samt på gränsövergångsställen och i deras omedelbara närhet utan tillstånd av mark- eller vattenområdets ägare eller innehavare. På andra ställen får teknisk utrustning installeras tillfälligt för högst sex månader åt gången utan tillstånd av mark- eller vattenområdets ägare eller innehavare. För skada och olägenhet som orsakas av installationen av den tekniska utrustningen betalas ersättning enligt gängse pris till ägaren eller innehavaren av mark- eller vattenområden.

Transport- och kommunikationsverket ska kontrollera att det tekniska system som används vid radioteknisk övervakning inte på grund av sina egenskaper orsakar skadliga störningar i ett allmänt kommunikationsnäts anordningar eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019) 7 § 2 mom. 3 punkten och 40 § 2 mom. 3 punkten,
ändras det inledande stycket i 16 § 1 mom., 17 och 32 §, det inledande stycket i 33 § 1 mom., 35 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 36 § 1 mom. och det inledande stycket i 38 § 2 mom., av dem det inledande stycket i 36 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1246/2020, samt
fogas till lagen nya 15 a, 15 b, 47 a och 47 b § som följer:

15 a §

Behandling av personuppgifter för utförande av teknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet får behandla personuppgifter för utförande av sådan teknisk övervakning som avses i 29 § i gränsbevakningslagen.

15 b §

Behandling av personuppgifter och andra uppgifter för utförande av radioteknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet får behandla personuppgifter och andra uppgifter för utförande av radioteknisk övervakning under de förutsättningar som anges i 29 a–29 c § i gränsbevakningslagen.

16 §

Behandling av personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga

Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, får Gränsbevakningsväsendet behandla personuppgifter som avses i 7–11, 13–15 och 15 a § för andra ändamål än det ursprungliga för

---

17 §

Behandling av personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga vid tillståndsprövning

Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, får Gränsbevakningsväsendet behandla personuppgifter som avses i 7–9, 13–15 och 15 a § för andra ändamål än det ursprungliga för be-

Betänkande FvUB 9/2024 rd

slut eller utlåtanden som gäller beviljande eller giltighet av ett tillstånd, om tillståndet enligt gällande bestämmelser är beroende av sökandens eller tillståndshavarens tillförlitlighet, lämplighet eller någon annan liknande egenskap, och det för bedömningen av egenskapen krävs uppgifter om sökandens eller tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av berusningsmedel, brottslighet eller våldsamma uppträdande.

32 §

Utlämnande av personuppgifter till en annan behörig myndighet som avses i dataskyddslagen avseende brottmål

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna genom en teknisk anslutning eller som en datamängd lämna ut sådana personuppgifter som avses i 7–15 och 15 a § till polisen, Tullen, Försvarmakten, åklagare, domstolar, Rättsregistercentralen, Brottspåföljdsmyndigheten och andra behöriga myndigheter enligt dataskyddslagen avseende brottmål för de uppgifter enligt 1 § i den lagen som myndigheten har enligt lag.

33 §

Övrigt utlämnande av personuppgifter till myndigheter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag får Gränsbevakningsväsendet trots sekretessbestämmelserna genom en teknisk anslutning eller som en datamängd lämna ut i 7–15 och 15 a § avsedda personuppgifter för utförande av en uppgift som en myndighet har enligt lag, enligt följande:

---

35 §

Utlämnande av personuppgifter till brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 7–15 och 15 a § till sådana behöriga myndigheter i andra medlemsstater i Europeiska unionen och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som behandlar personuppgifterna för de ändamål som anges i artikel 1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, under samma förutsättningar som Gränsbevakningsväsendet självt får behandla personuppgifterna i fråga.

Gränsbevakningsväsendet får dessutom trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som avses i 7–15 och 15 a § till Eurojust och sådana andra institutioner som inrättats med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och som har till uppgift att trygga rätts- och sam-

Betänkande FvUB 9/2024 rd

hällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller förebygga och utreda brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning, för utförande av dessa uppdrag.

---

36 §

Utlämnande av personuppgifter inom Europeiska unionens gränskontrollsamarbete

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut i 7–11, 15 och 15 a § avsedda personuppgifter till

---

38 §

Övrigt utlämnande av uppgifter till utlandet

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut i 7–11, 15 och 15 a § avsedda personuppgifter till

---

47 a §

Radering av uppgifter från teknisk övervakning

Upptagningar från sådan teknisk övervakning som avses i 29 § i gränsbevakningslagen ska raderas senast ett år från det att upptagningen uppkom, om det inte finns någon särskild orsak att fortsatt bevara dem med tanke på utredning eller övervakning eller av någon annan grundad anledning, eller för att trygga de rättigheter som den registrerade, någon annan part eller en person som hör till Gränsbevakningsväsendets personal har. Behovet av fortsatt bevarande av upptagningarna ska bedömas minst vart femte år.

47 b §

Radering av uppgifter från radioteknisk övervakning

Upptagningar från radioteknisk övervakning ska raderas senast ett år från det att upptagningen uppkom. Personuppgifter som behandlas för att den radiotekniska övervakningen ska kunna riktas eller för att övervakningsobjekt ska kunna åtskiljas och avgränsas ska raderas senast fem år efter det att uppgiften infördes i registret.

De uppgifter som avses i 1 mom. får dock fortfarande bevaras, om de behövs med tanke på utredning eller övervakning eller av någon annan grundad anledning, eller för att trygga de rättigheter som den registrerade, någon annan part eller en person som hör till Gränsbevakningsväsendets personal har. Behovet av fortsatt bevarande av personuppgifterna ska bedömas minst vart femte år.

Betänkande FvUB 9/2024 rd

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

3.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004) 17 § 1 mom., sådant det lyder i lag 955/2018, som följer:

17 §

Teknisk övervakning

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen rätt att, efter att på förhand med ett lämpligt tecken ha meddelat detta, på platser till vilka allmänheten har tillträde inom området för en finsk hamn som avses i denna lag bedriva sådan teknisk övervakning som avses i 4 kap. 1 § 1 mom. i polislagen, 29 § i gränsbevakningslagen (578/2005) och 28 § i tullagen (304/2016) för genomförande av sjöfartsskyddet. Teknisk övervakning får dock inte bedrivas mot platser som omfattas av hemfriden, eller mot toaletter, omklädningsrum eller andra motsvarande platser, och inte heller mot personalutrymmen eller sådana arbetsrum som anvisats arbetstagarna för deras personliga bruk. Automatisk upptagning av ljud eller bild med hjälp av en teknisk anordning får göras om detta behövs i syfte att förhindra brott som avses i 34 a kap. i strafflagen eller i syfte att identifiera personer som är efterlysta för brott som avses i det kapitlet eller som på sannolika skäl misstänks för sådana brott. De myndigheter som nämns i detta moment får inom hamnskyddsområdet placera anordningar som används för den tekniska övervakningen, om inte detta medför oskäligen olägenhet för hamninnehavaren.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

Betänkande FvUB 9/2024 rd

Helsingfors 23.5.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
medlem Otto Andersson sv
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Sofia Virta gröna
medlem Ben Zyskowitz saml.

Sekreterare var

plenarråd Sanna Helopuro.